

B o e k b e s p r e k i n g

P.Kaas: Keverslakken. No.11 van de S.W.G.Tabellenserie uitgegeven door de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging en de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie, 7 blz., geill. (December 1952). Prijs f 0,30. Te verkrijgen bij P.de Wolf, Arendsweg 187, Beverwijk; postgiro no.535844 t.n.v. Penningmeester Strandwerkgemeenschap te Beverwijk.

Deze keurig gestencilde uitgave is een aanwinst voor onze faunistische literatuur. Op een beknopte en duidelijke inleiding volgt de eigenlijke tabel, die dient ter onderscheiding van zeven soorten. Dat is drie meer dan in aflevering VIII (1936) van de Fauna van Nederland worden behandeld, omdat er sinds deze verscheen drie soorten bij zijn gevonden. Toch is alleen van de bekende Lepidochiton cinereus (L.) zeker dat hij echt inheems is, d.w.z. dat hij blijvend binnen ons faunagebied voorkomt en zich daar voortplant. Van de andere soorten kent men slechts incidentele vondsten, waarbij dikwijls min of meer zeker aanvoer in het spel was. Het is toe te juichen dat door het verschijnen van deze publicatie in wijdere kring aandacht voor onze keverslakken gevraagd wordt.

C.O.v.R.A.

R.Buchsbaum, 1953, Animals without backbones. An introduction to the invertebrates. 2 delen, geill. Pelican Books A 187 & 188, samen f 3,50 .

Deze twee alleraardigste boekjes geven in een kort bestek een zeer verantwoord populair-wetenschappelijk overzicht van de morfologie van de ongewervelde dieren. Beide deeltjes zijn voorzien van zeer veel goede, vaak geschematiseerde tekeningen en ieder heeft 64 pagina's foto's van een voortreffelijk gehalte. Het geheel wordt systematisch behandeld, doch hier en daar vindt men een algemeen hoofdstuk, zoals "Classified knowledge" (nomenclatuur, etc.), "New parts from old" (regeneratie), "Records of the invertebrate past" (paleontologie), "Invertebrate relationships", etc. Deel twee wordt besloten met een uitgebreide index.

De mollusken worden behandeld in hoofdstuk 17 ("Soft-bodied animals") en 18 ("Two ways of life - Clam and Squid"), pp.201-227, 27 tek. en 38 foto's. De tekst is eenvoudig en helder en de figuren zijn in de regel goed en vaak origineel. Vooral goed zijn de tekeningen van parelvorming (p.210), locomotie van een mossel (p.211) en de overzichten van spijsvertering, ademhaling, bloedsomloop en zenuwstelsel der Bivalvia (p.212). De foto's zijn stuk voor stuk prima; de Nudibranchia en Pteropoden op fotopagina 57, de "Gaper-Clam"

(Schizotaerus) en Tereido's op fotopagina 59 en de Octopuseieren op fotopagina 62 zijn wel de meest interessante.

Verder geven deze hoofdstukken een goed idee van de plaats der mollusken onder de Vertebraten. De andere gedeelten van deze boekjes zijn ook buitengewoon lezenswaard. Het valt toe te juichen dat deze goede en verantwoorde uitgaven voor zo'n alleszins redelijke prijs in de handel gebracht worden.

A.C.v.B.

C.O.van Regteren Altena: Nog eens: Levende Noorse hartschelpen op het strand. De Levende Natuur, no.5, 1953, blz.85-87, geill.

Vóór December 1950 werden uiterst zelden levende exemplaren of verse doosjes van de Noorse hartschelp op het Nederlandse strand gevonden. Sinds December 1950 echter is dit veranderd. Schr. somt een reeks recente vondsten op. Zeer talrijk spoelden levende dieren aan in begin Februari van dit jaar. Uit deze gegevens en uit de jaarringen der schelpen concludeert schr., dat in 1950, 1951 en 1952 broedval van de Noorse hartschelp heeft plaats gehad voor de kust tussen Scheveningen en IJmuiden. Schr. ontvangt gaarne mededeling van verdere waarnemingen dezer soort.

J.G.J.K.

W.S.S.van Benthem Jutting: Weekdieren II. Deel 36 in de serie Wat Leeft En Groeit, uitgegeven door Het Spectrum, Utrecht, 1952, 139 blz., afb.1-23 en I-XVI.

Na een inleiding, waarin iets over de morfologie der weekdieren verteld wordt, volgen hoofdstukken resp. over: Ademhaling en Bloedsomloop; Voeding; Voortplanting en Ontwikkeling; Zintuigen; Verhouding van Weekdieren tot andere Organismen; Verschillen tussen de Weekdierfauna der voormalige Zuidoerzee en die van het tegenwoordige IJsselmeer; de Karkollenkwekerij te Valkenburg; het Verband tussen de Weekdierfauna en de Nederlandse landschappen; het Belang van de Weekdieren in de Natuur, voor de Mens en voor de Geologie. Een Naschrift, een lijst van geciteerde literatuur en een register vormen het slot.

Zoals uit het bovenstaande wel blijkt, is het boekje geen determineerwerk. Om de lezer een indruk te geven van de in de tekst genoemde mollusken, is op de platen I tot en met IV van elk geslacht der in Nederland voorkomende land- en zoetwatermollusken een vertegenwoordiger afgebeeld. De andere afbeeldingen bestaan uit 23 duidelijke, voor het merendeel aan de literatuur ontleende figuren in de tekst, en 12 in kunstdruk uitgevoerde reproducties van foto's. Bijzonder mooi zijn de opnamen van Kees Hana, o.a. van naaktslakken.

De tekst is in heldere stijl en op onderhoudende wijze geschreven. Herhaaldelijk wordt de aandacht gevestigd op nog onopgeloste problemen, aan de oplossing waarvan iedere serieuze natuurliefhebber kan bijdragen.

J.G.J.K.